

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА імені О. М. БЕКЕТОВА**

**Кафедра** Безпеки життєдіяльності

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

**НФ - 08 – «ОХОРОНА ПРАЦІ»**

**напрямок підготовки 6.050701 «Електротехніка та електротехнології»**

**спеціальність «Електротехнічні системи електроспоживання»**

*Інститут, факультет, відділення Харківський національний університет  
міського господарства імені О.М. Бекетова; факультет електропостачання  
міст; денне, заочне відділення*

Харків  
ХНУМГ  
2014 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «**Охорона праці**» (для студентів 4 курсу денної форми навчання спеціальності 6.050701 «Електротехніка та електротехнології»), 2012 року. – 10 с.

Розробник: к.т.н., доц. Я. О. Серіков

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри Безпеки життєдіяльності.

Протокол № 3 від «30» вересня 2012 року.

Завідувач кафедри Безпеки життєдіяльності: д.т.н., проф. М. В. Хворост

Схвалено методичною комісією вищого навчального закладу за напрямом 6.050701 «Електротехніка та електротехнології».

Протокол № 5 від «16» квітня 2013 року.

## 1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 1,5	Галузь знань 0507 Електротехніка та електромеханіка	Нормативна	
	Напрямок підготовки 6.050701 Електротехніка та електротехнології		
Модулів – 1	Професійне спрямування: Електротехнічні системи електроспоживання	<b>Рік підготовки:</b>	
Змістових модулів – 2		4-й	4-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____		<b>Семестр</b>	
(назва)			
Загальна кількість годин – 54		7-й	7-й
	<b>Лекції</b>		
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 1,6	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	15 год.	4 год.
		<b>Практичні, семінарські</b>	
		<b>Лабораторні</b>	
		15 год.	4 год.
		<b>Самостійна робота</b>	
		24 год.	36 год.
<b>Індивідуальні завдання: 16 – год.</b>			
Вид контролю: іспит			

### Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 56 %, 44 %

для заочної форми навчання – 15 %, 85 %

## 2. Мета та завдання навчальної дисципліни

**Метою** курсу «Охорона праці» є формування у майбутніх фахівців необхідного в подальшій професійній діяльності рівня знань та умінь для творчого вирішення завдань по створенню та забезпеченню нешкідливих та безпечних умов праці на ділянках та підприємствах електротехнічного напрямку.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Охорона праці» є:

– навчити студентів положенням законодавчих документів, що

- узаконюють права працюючих на належні умови праці;
- навчити студентів положенням нормативно-технічних і нормативно-правових документів, що регламентують рівень небезпечних і шкідливих виробничих факторів на робочому місці;
  - надати студентам знання з узаконених взаємовідносин роботодавця з працюючими з питань забезпечення належного рівня охорони праці, соціального захисту працюючих;
  - навчити студентів методам оцінки рівня небезпечних і шкідливих виробничих факторів відповідно до конкретного робочого місця;
  - надати студентам знання з обґрунтування технічних рішень по нормалізації умов праці;
  - навчити студентів положенням з обґрунтування і розрахунку соціально-економічної ефективності заходів з охорони праці.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

**знати:**

- основні поняття в галузі охорони праці;
- законодавчі та нормативно-правові акти про охорону праці;
- систему управління охороною праці та організацію державного нагляду і громадського контролю;
- порядок розслідування та обліку нещасних випадків та профзахворювань на виробництві;
- види та розмір компенсації працівникам у разі ушкодження їх здоров'я на виробництві;
- систему навчання та інструктажів з охорони праці;
- методи оцінки шкідливих виробничих факторів та заходи і засоби щодо запобігання або зменшення їх впливу на працюючих;
- систему заходів і засобів по забезпеченню безпеки праці;
- організацію пожежної безпеки щодо профілактики і ліквідації пожеж і вибухів, зниженню їх негативних наслідків.

**вміти:**

- визначати вимоги нормативно-правових актів з охорони праці в межах обов'язків фахівця кваліфікаційного рівня «бакалавр»;
- проводити навчання та інструктажі з охорони праці працюючих;
- застосовувати отримані теоретичні знання в повсякденній практичній діяльності щодо забезпечення вимог охорони праці для працюючих;
- організовувати високопродуктивну безпечну та нешкідливу працю на конкретному об'єкті, робочому місці;
- організовувати та проводити розслідування нещасних випадків на виробництві, правильно встановлювати основні причини цих випадків та розробляти заходи щодо їх виключення.

### 3. Програма нормативної навчальної дисципліни

#### Змістовий модуль (ЗМ) 1 – Законодавча і нормативна база з охорони праці

1. Законодавча і нормативно-правова база України з охорони праці.
2. Державне управління охороною праці та організація охорони праці на виробництві.
3. Навчання працюючих з питань охорони праці.
4. Розслідування та облік нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві.
5. Види компенсацій пошкодження здоров'я постраждалим на виробництві.

#### Змістовий модуль 2 (ЗМ) 2 – Виробнича санітарія, безпека праці

1. Основні поняття фізіології і гігієни праці.
2. Повітря робочої зони, вентиляція виробничих приміщень.
3. Виробниче освітлення.
4. Шум, ультразвук, інфразвук та вібрація на виробництві.
5. Загальні вимоги безпеки до технологічного обладнання та виробничих процесів.
6. Електробезпека. Іонізуючі та електромагнітні випромінювання.
7. Пожежна безпека та її системи. Пожежонебезпечні властивості матеріалів і речовин. Пожежовибухонебезпечність об'єктів. Первинні засоби пожежегасіння.

### 4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
<b>Модуль. Охорона праці</b>												
<b>Змістовий модуль 1. Законодавча і нормативна база з охорони праці</b>												
Тема 1. Законодавча і нормативно-правова база України з охорони праці	8	2		2		4	5,33	0,33			1	4
Тема 2. Державне управління охороною праці та організація охорони праці на виробництві	8	2		2		4	5,83	0,33			1	4,5
Тема 3. Навчання працюючих з питань охорони праці.	8	2		2		4	5,84	0,34			2	3,5

Продовження табл.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Разом за змістовим модулем	24	6		6		12	17	1			4	12
<b>Змістовий модуль 2. Виробнича санітарія, безпека праці</b>												
Тема 4. Основні поняття фізіології і гігієни праці.	2,5	1				1,5	4,4	0,4			1	3
Тема 5. Повітря робочої зони, вентиляція виробничих приміщень.	5	1		2		2	5,4	0,4		1	2	2
Тема 6. Виробниче освітлення.	4,5	1		2		1,5	5,4	0,4		1	2	3
Тема 7 Шум, ультразвук, інфразвук та вібрація на виробництві.	6	2		2		2	6,5	0,5		1	1	4
Тема 8 Загальні вимоги безпеки до технологічного обладнання та виробничих процесів.	2,5	1				1,5	4,4	0,4			1	3
Тема 9 Електробезпека. Іонізуючі та електромагнітні випромінювання.	6	2		2		2	6,5	0,5		1	4	4
Тема 10. Пожежна безпека та її системи. Пожежонебезпечні властивості матеріалів і речовин. Пожежовибухонебезпечність об'єктів. Первинні засоби пожежегасіння.	3,5	1		1		1,5	4,4	0,4			1	3
Разом за змістовим модулем 2	30	9		9		12	37	3		4	12	18
<b>Усього годин</b>	54	15		15		24	54	4		4	16	30
ІНДЗ											16	
<b>Усього годин</b>	54	15		15		24	54	4		4	16	30

### 5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Не передбачені	

### 6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Не передбачені	

## 7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		ДФ	ЗФ
1	Дослідження параметрів мікроклімату виробничих приміщень	2	1
2	Дослідження запиленості повітря робочої зони	2	
3	Визначення концентрації шкідливих парів та газів у повітрі робочої зони	2	
4	Дослідження освітленості робочих приміщень та робочих місць	2	1
5	Дослідження шуму та акустичної ефективності звукоізолюючих матеріалів	2	1
6	Дослідження загальної та локальної вібрації виробничого обладнання	2	
7	Дослідження ефективності опору ізоляції струмоведучих частин електрообладнання і захисного заземлення	2	1
8	Дослідження ефективності вогнезахисних покриттів методом «вогнева труба»	1	
<b>Усього годин</b>		15	4

## 8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		ДФ	ЗФ
1	Законодавча і нормативно-правова база України з охорони праці	4	5
2	Державне управління охороною праці та організація охорони праці на виробництві	4	5,5
3	Навчання працюючих з питань охорони праці.	4	5,5
4	Основні поняття фізіології і гігієни праці.	1,5	4
5	Повітря робочої зони, вентиляція виробничих приміщень.	2	4
6	Виробниче освітлення.	1,5	4
7	Шум, ультразвук, інфразвук та вібрація на виробництві.	2	5
8	Загальні вимоги безпеки до технологічного обладнання та виробничих процесів.	1,5	4
9	Електробезпека. Іонізуючі та електромагнітні випромінювання.	2	5
10	Пожежна безпека та її системи. Пожежонебезпечні властивості матеріалів і речовин. Пожежовибухонебезпечність об'єктів. Первинні засоби пожежегасіння.	1,5	4
<b>Усього годин</b>		72	46

## 9. Індивідуальні завдання

№ з/п	Вид індивідуального завдання	Семестр	Найменування завдання	Обсяг завдання	Кількість годин
1	Контрольна робота (для ЗФ)	7	Контрольна робота з дисципліни «Охорона праці» за темами змістових модулів	12 – 20 стор. формату А 4	16

## 10. Методи навчання

Теоретичні, розрахункові і практичні положення дисципліни вивчаються студентами в процесі роботи над лекційним курсом, при виконанні практичних робіт і самостійній роботі з навчальною і технічною літературою.

Вивчення дисципліни «Охорона праці» базується на знанні циклу загальноосвітніх і загальнонаукових дисциплін, фізики, хімії, теоретичних основ електротехніки, метрології, а також на знаннях і вміннях, отриманих студентами в процесі проходження навчальних і виробничих практик.

Окремі теми дисципліни вивчаються з різним ступенем поглиблення та деталізації, що передбачено цією робочою програмою. Поточний модульний контроль проводиться методом виконання студентами письмових модульних контрольних робіт.

Остаточна оцінка знань студентів з дисципліни – інтегральна (100-бальна).

## 11. Методи контролю

Методи контролю знань студентів:

1. Проміжні методи контролю за темами (усне опитування, модульна контрольна робота) з зазначенням кількості балів, які можна отримати за кожну тему та за модуль в цілому, передбачають 100-бальну систему оцінювання.

2. Екзамен проводиться письмово.

## 12. Розподіл балів, які отримують студенти

### Екзамен

Поточне тестування та самостійна робота							Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2				40	100
T1	T2	T3	T5	T6	T7	T9		
7	8	9	9	9	9	9		

T1, T2 ... – теми змістових модулів.

### Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	<b>A</b>	відмінно	зараховано
82-89	<b>B</b>	добре	
74-81	<b>C</b>		
64-73	<b>D</b>		
60-63	<b>E</b>	задовільно	
35-59	<b>FX</b>	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	<b>F</b>	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни



### **13. Методичне забезпечення**

1. Серіков Я. О. Методичні вказівки до самостійної роботи студентів з дисципліни «Основи охорони праці» всіх форм навчання спеціальності «Електротехнічні системи електроспоживання» та «Світлотехніка і джерела світла» / Я. О. Серіков ; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. – Х.: ХНАМГ, 2008. – 10 с.
2. Методичні вказівки та контрольні завдання з дисципліни «Основи охорони праці» (для студентів заочної форми навчання спеціальності «Електротехнічні системи електроспоживання» та «Світлотехніка і джерела світла») / Я. О. Серіков ; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. – Х.: ХНАМГ, 2008. – 31 с.

### **14. Рекомендована література**

1. Жидецький В.Ц. Основи охорони праці : підручник / В.Ц. Жидецький - Львів, «Афіша». 2004. 328 с.
2. Серіков Я. О. Основи охорони праці : навч. посібник / Я. О. Серіков ; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. – Х. : ХНАМГ, 2007. – 227 с.
3. Серіков Я.А., Болотских О. Н. ОХРАНА ТРУДА / учеб. пособие. Разработано в формате Болонской системы образования в рамках европейского проекта Tempus-Tacis CD JEP – 24150 – 2003 «HUREMA». – Х. : Апекс+, 2006. – 120 с.
4. Основи охорони праці. Лабораторний практикум. видання 2-е : навч. посібник / Коржик Б.М., Абракітов В.Е., Серіков Я.О. Жигло Ю.І. та інш. / за ред. Б.М.Коржика ; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. – Х. : ХНАМГ, 2009. – 107 с.

*Навчальне видання*

**Робоча програма навчальної дисципліни**

**НФ - 08 – «Охорона праці»**

**напрямок підготовки 6.050701 «Електротехніка та електротехнології»**

**спеціальність «Електротехнічні системи електроспоживання»**

**Розробник: СЕРІКОВ Яків Олександрович**

**В авторській редакції**

**Комп'ютерне верстання: Ю. Ю. Конюшенко**

План 2012, поз. 118 б

---

Підп. до друку 29.04.2013 р.

Друк на ризографі

Тираж 1 пр.

Формат 60x84/16

Ум. друк. арк. 0,3

Зам. № 9406

**Видавець і виготовлювач:**

**Харківський національний університет  
міського господарства імені О. М. Бекетова,  
вул. Революції, 12, Харків, 61002**

**Електронна адреса: [rectorat@ksame.kharkov.ua](mailto:rectorat@ksame.kharkov.ua)**

**Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:**

**ДК №4064 від 12.05.2011 р.**